

Čeho si chovatelé koní nevšimli?

Aktivní ustájení koní má ve vínku už téměř dvacet let rakouská firma Schauer. Na českém trhu ji zastupuje společnost AGRICO Třeboň, která k této technologii dodává i řadu vysoce kvalitních stájových prvků a doplňků, s nimiž má mnohaleté zkušenosti. V Zemědělcí číslo 35 jsme přinesli informace o tom, že první aktivní ustájení koní v České republice bylo zprovozněno na farmě Ing. Františka Čoudka v Mažicích nedaleko Veselí nad Lužnicí.

Vladislav Fuka

Koně označení snímatelnými čipy si v daném prostoru sami určují vlastní aktivitu. Na zdravém vzduchu jsou neustále v pohybu, neboť si vychutnávají volnost a nenuceně obcházejí řadu stanovišť. Například krmné stanice s jadrným či objemným krmivem, místo s napáječkami, zónu oddechu, kruhový výběh, kalíšťe, případně pastvinu. Proto je tolik důležitý koncept, jak jednotlivá zařízení v areálu přirozeně a citlivě rozmístit. A to má na starosti Carola Brandtová, garantka firmy Schauer. Navíc s mnoha nabitými zkušenostmi a svou mentalitou výrazně motivuje ostatní.

Carola Brandtová

Celkový počet takto ustájených koní nebude asi vysoký.

Průměrný počet koní v jednom zařízení je přibližně 30 až 40, takže celkem si tento způsob chovu vychutnává asi 16 tisíc koní.

Což je ale k celkovému počtu koní v uvedených státech mizivé procento.

Ano, něco kolem tří procent. Stále se budují boxové stáje a přiznám se, že tomu nerozumím. Koně ustájené v boxech vyžadují hodně práce spojené s krmním, s jejich pohybem, vyváděním, zaháněním i úklidem. V aktivním

ustájení se o sebe postarají sami, přitom mají tolik potřebný přirozený pohyb. Navíc u klasického ustájení v boxech je nutná určitá pravidelnost prací, naopak tady si ošetřovatel může přizpůsobit práci svému času. Je to výrazně svobodnější způsob chovu, a to jak pro koně, tak i jejich ošetřovatele.

Úspora pracovního času a lidí je asi velká.

Spotřeba pracovního času během dne na uvedené množství koní je podle mých zkušeností o 30 až 50 procent menší. Jedna subtilní ošetřovatelka se každý den postará o třicet koní, stačí jí k tomu pouze malý kloubový nakládač. Přitom není upracovaná a koně nejsou zanedbaní. Navíc rozdělení práce je velice flexibilní, ošetřovatel si může naplánovat úkony bez ohledu na zvířata. U klasického boxového ustájení tato flexibilita možná není, a pokud ji ošetřovatel má, tak koně šidí.

Výhoda nové technologie nepočívá jen ve vyšší produktivitě práce.

Samozřejmě, přínosná je především pro koně, kteří jsou vyrovnaní, klidní a zdraví. Koním je dopřán trvale přirozený pohyb na čerstvém vzduchu, což vede

První aktivní ustájení koní v České republice bylo zprovozněno na farmě Ing. Františka Čoudka v Mažicích nedaleko Veselí nad Lužnicí

Foto Anna Baštyřová Brutovská

ke snížení rizika respiračních chorob, které jsou dnes metlou téměř všech stájí. Navíc dlouhodobý příjem krmiva v malých dávkách snižuje riziko koliky. Fatální bývá nejen kolika, ale často i artróza zapříčiněná ne-

rální látky jsou pouze doplňky. Pokud dokážeme seno jednotlivým koním podle jejich potřeby přesně dávkovat, je úspora tohoto stále dražšího krmiva obrovská. A naše spolehlivé technologie to umějí. Kadlibitnému krme-

zkušenosti asi dvacet let. Chovatelé jsou stále velice konzervativní, neberou vůbec v úvahu, že využití koně se výrazně změnilo a je zcela jiné. V minulosti byli koně základním pracovním a dopravním prostředkem,

Koně ustájené v boxech, za mřížemi, jsou jako ve vězení

Foto Vladislav Fuka

vhodným ustájením a absencí přirozeného pohybu. Pokud kůň pravidelně nezatěžuje svalstvo a šlachy, jsou úrazy při sportu velice časté, mnohdy se smutným koncem.

Zanedbatelná není ani úspora krmiva

Základem výživy koní po celý rok je kvalitní seno, jádro a mine-

ni se jednotlivá zvířata mohou dostat třeba jen jednou denně, zbytek přijímají přes dávkovací automat.

Co doposud odrazuje většinu chovatelů koní od tohoto přirozeného chovu?

Je to v hlavách chovatelů, než tento způsob chovu pochopí a prosadí, trvá to podle mých

celý den tvrdě pracovali a teprve večer si šli do boxu po celodenní veliké námaze odpočinout. Dnes se kůň posunul do pozice hobby zvířete, spousta lidí ho vlastní, ale má ho ustájeného mimo svůj domov. A to v lepším případě v boxu o ploše dvanáct metrů čtverečních, kde tráví každý den 24 hodin, ve výjimečných případech může vyjít na krátký čas do paddocku. On však potřebuje přirozený a dlouhodobý pohyb. Musím konstatovat, že i když se využití koní výrazně změnilo, jejich chovatelé si toho ještě nevšimli.

Mohla byste charakterizovat nový areál v Mažicích, který jste koncipovala?

Velmi se mi líbí. Pokud ho porovnáme s některými obdobnými zařízeními ve Švýcarsku, tak tam se všude šetří místem a všechna zařízení jsou „namačkaná“ blízko sebe. Tady byl dostatek prostoru pro všechna zařízení i nové stáje, které se nechaly přirozeně rozmístit. Což ocení nejen chovatelé, ale především koně.

Základem výživy koní po celý rok je kvalitní seno, zda si ho kůň může dopřát ad libitum, určí podle individuálních potřeb počítač

Foto Anna Baštyřová Brutovská

Testují kuřecí krmiva

(opr, čtk) – Společnost Zemědělské služby Dynín, která vyrábí krmné směsi pro hospodářská zvířata a ryby, testuje krmiva pro kuřata, jež neobsahují antibiotika. Vytvíjí je s Jihočeskou univerzitou, příští rok by mohla mít patent a začít je vyrábět sériově. Skupina, pod níž spadá desítky firem, má roční tržby kolem miliardy korun, denně produkuje i 30 tisíc litrů mléka. Řekl to předseda představenstva Petr Pokorný. Skupina má 228 zaměstnanců.

Firma, jež hospodáři na 6500 hektarech půdy, vyrábí hlavně krmné směsi. Ročně jich vyprodukuje 90 tisíc tun, výroba má kapacitu 20 tun za hodinu. Na farmách teď testuje krmiva pro kuřecí brojlery bez antibiotik.

„S Jihočeskou univerzitou vyvíjíme látky, které podporují imunitu vykrmovaných brojlerů, aby se při výkrmu eliminovala antibiotika. Ta se dříve dávala preventivně, od toho se ustupuje. Cílem je, aby tak kuřata měla podpořený imunitní systém, aby antibiotika nepotřebovala,“ řekl

Pokorný. Výzkum trvá tři roky. Skupina má ve 12 halách 320 tisíc kuřecích brojlerů, dodává je Drůbežářskému závodu Klatovy i firmě Vodňanská drůbež. Vyrábí i starterové nebo finišující směsi pro výkrm brojlerů.

Před rokem a půl otevřela firma expediční halu za 20 milionů korun, skladová kapacita hotových výrobků tak stoupla z 300 na 800 tun. Příští rok chce společnost koupit stroj na tepelné ošetření krmiv.

Obilní síla s výrobnou krmiv vznikla v Dyníně v 60. a 70. letech.

Firma provoz stále modernizuje, jednu z hlavních investic udělala v roce 2007, kdy koupila technologii na hygienizaci krmiv, větší granulární lis a nástřikový buben, kdy se na vytríděné a vychlazené granule stříká rostlinný olej i enzymy, aby zvířata mohla využít víc živin. „Hygienizér krmiv eliminuje patogeny, zejména salmonely,“ dodává Petr Pokorný.

Skládovat může firma 65 tisíc tun obilovin, olejnin a luštěnin. V roce 2018 měla tržby 993,1 milionu korun a zisk po zdanění 4,7 milionu. Vyplývá to z výroční zprávy. Loňské výsledky budou podle Pokorného podobné, zisk EBITDA (před zdaněním, odpisy a úrokovým zatížením) je pět procent z obrátu.

Skupina chová i 1450 krav, dvě největší farmy po 350 kusech jsou v obcích Kolný a Bohunice na Českobudějovicku. Denně vyrobí 30 tisíc litrů mléka, jež přes Mlékařské a hospodářské družstvo JIH dodává do německého Goldsteigu. Skupina prodává i sladovnícký ječmen, nejvíce sladovním Soufflet v Prostějově, pěstuje ho na 200 hektarech. Dodává i potravinařské pšenice pro mlýny a pěstuje sójové boby, jejichž výnos je 2,3 až tři tuny na hektar. ■

Společnost Zemědělské služby Dynín, která vyrábí krmné směsi pro hospodářská zvířata, testuje krmiva pro kuřata, jež neobsahují antibiotika

Foto Martin Jedlička